

ב. לדברי חכמים (יג) שמוכת עץ שלא הכיר בה כתובתה מנה — יש לה טענת בתולים להפחית מכתובתה.

ד. איילונית יש לה טענת בתולים.

ה. סומא יש לה טענת בתולים. סומכוס אומר משום רבי מאיר: אין לה טענת בתולים, מפני שנחבטת על גבי קרקע (רבי זירא) ואינה רואה ולא מראה לאמה.

נשים נוספות שאין להן טענת בתולים — ע' לעיל יא-יב.

סג. א. איזהו שטר רעוע שאין גובים בו?

ב. האם שבוייה עומדת בקדושתה אם לאו?

ג. הפודה את השבוייה והמעיד עליה — האם רשאי לישאנה?

א. רב פפא אמר לשמוע מדברי הברייתא שהיוצאת משום שם רע אין לה קנס, ששטר רעוע אין גובים בו. ופירשו, לא שיצא עליו קול שהוא מזויף אלא שבאו שנים והעידו שמוציא השטר בקשם לזייף שטר בשבילו. [ואעפ"י שיתכן ולא ימצא מי שיזייף, שישראל אינם מוחזקים בזיפנות, יתכן שהוא עצמו למד לכוין הכתב וזייף].

ב. לדעת חכמים השבוייה בחזקת בעולה ואין לה קנס, (אף על פי שמדין תורה אינה בחזקת בעולה, משום גזירה שלא תנשא לכהן עשאה כבעולה לכל דבריה. תוס') ואסורה בתרומה (מלבד אם אין עדים שנשבתה, נאמנת לומר נשבתי וטהורה אני, כדלעיל כב; עדיות ג). ולדברי רבי יהודה אפילו גדולה יש לה קנס (או משום שסובר בעלמא שהשבוייה הרייה בקדושתה (רבי יוחנן), או שלא יהא חוטא נשכר (רבה)) ויש לה כתובה מאתים (שלא יימנעו ישראל מלהינשא לה). ולדברי רבי דוסא אוכלת בתרומה. [ואפשר שלא הקיל אלא בתרומה דרבנן. כן צדד רבה].

גם לרבי יהודה ורבי דוסא השבוייה אסורה לכהונה, אלא שטוברים שרק לענין יוחסין החמירו, לא לענין קנס או אכילת תרומה דרבנן. (הדושי חתם סופר).

ג. הפודה את השבוייה ומעיד בה שהיא טהורה — ישאנה, שאין אדם מטיל מעותיו בחנם. מעיד בה בחנם — לא ישאנה, שמא עיניו נתן בה. רבי יהודה אינו מחלק בדבר. (לרבי יוחנן, רבי יהודה סובר שבוייה הרי היא בקדושתה ובין כך ובין כך ישאנה. ואולם אליבא דחכמים שאוסרים שבוייה סובר רבי יהודה שלעולם יש לאסור. רב הונא בריה דרב יהושע).

דף לז

סד. א. הגיורת שראתה דם סמוך לגירותה, האם מטמאה טהרות למפרע או שמא דיה שעתה?

ב. הגיורת והשבוייה שנפדית והשפחה שנשתחררה, האם צריכות להמתין שלשה חדשי הבחנה קודם נישואיהם?

ג. האם אנוסה ומפותה צריכות להמתין שלשה חדשי הבחנה?

א. נתגיירה וראתה דם — רבי יהודה אומר: דיה שעתה (כיון שאין לגזור שתטמא מעת לעת בהיותה נכרית, שוב לא גזור כלל שתטמא למפרע). רבי יוסי אומר: הרי היא ככל הנשים ומטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה (כלומר, מעת שנתגיירה אך לא קודם לכן. תוס').

ב. הגיורת והשבויה והשפחה שנפדו ושנתגירו ושנשתחררו יתירות על בנות שלש שנים ויום אחד — צריכות להמתין שלשה חדשים. דברי רבי יהודה. רבי יוסי מתיר ליארס ולינשא מיד. והעמידו מחלוקתם (לפי רבי יוחנן שאמר לרבי יהודה השבויה עומדת בקדושתה), בשראוה שנבעלה (ואפילו מלפני שלשה חדשים, שכיון שנבעלה פעם אחת שוב אינה משומרת. הפלאה), אבל לא ראוה — אין השבויה צריכה להמתין. ורבי יוסי מתיר אפילו בראוה שנבעלה, כי אשה מזנה מתהפכת כדי שלא תתעבר. [ורבי יהודה סובר חוששים שמא לא נתהפכה יפה יפה].

א. התוס' (והרמב"ן) נקטו לעיקר שאין לגרוס 'מבת שלש שנים ויום אחד' אלא בגיורת גדולה דוקא אמר רבי יהודה שצריכה להמתין, אבל בקטנה לא גזר (כלשון אחת בדברי שמואל ביבמות מה: ואפשר שאפילו רבי מאיר מודה בגיורת קטנה). ואף לפי גרסתנו יתכן שדוקא בראוה שנבעלה צריכה קטנה להמתין. (עתוס'. והרא"ש פסק להחמיר בשבויה שצריכה המתנה ולא התנה דוקא בשראוה שנבעלה, והעיר על כך הקרבן-נתנאל).

עוד בדין המתנה בקטנה — ע' ביבמות לד-לה.

ב. אם ידוע שנבעלה ולא נתהפכה, צריכה להמתין לדברי הכל. (עפ"י תוס' ביבמות בתירוק אחד).
ג. כתבו התוס' והרמב"ן שהיוצאת בשן ועין צריכה להמתין אפילו לרבי יוסי, כי אין לה סיבה למנוע עיבורה. ולפרש"י (ביבמות) לפי מה שהסיק אביי, אפילו היוצאת בשן ועין שאינה יודעת כלל שתשתחרר, רגילה היא להתהפך כשאר אשה מזנה.

ד. כאשר מתגירת האשה עם בעלה, לפי תירוק אחד בתוס' (ביבמות), צריכה להמתין, כיון שאינה חוששת להבחין בין זרע שנזרע מבעלה זה בקדושה וזרע שנזרע ממנו שלא בקדושה. (וכן דעת הרז"ה והביאו הרא"ש שם. ומהרש"א כתב בדעת רש"י כתירוק הראשון שבתוס', שגם באופן זה אינה צריכה להמתין).

ה. כתב הדגול-מרבבה (אה"ע יגה יז"ד רסט,ט), שגיורת זקנה שאינה בת בנים, כשנתגיירה עם בעלה אינה צריכה להמתין. וגיורת זקנה שבאה להינשא לישראל — מסתפק בחלקת מחוקק אם חייבת להמתין משום 'לא פלוג' אם לאו.

יש מי שהורה התר לגיורת על פי זה, להינשא תוך ג' חדשים על סמך בדיקת הריון שוידאה שאינה מעוברת. ובשו"ת שבט הלוי (ח"ח ער) כתב שלא היה מורה התר לסמוך על כך, משום ספק החלקת-מחוקק הנ"ל, ואולם בדיעבד אם הורו לה התר, קשה להחזיר עובדא. ואם היה בעלה ישראל בעודה נכרית והיא עתה באה להתגייר [באופן שאין איסור משום 'נטען על הנכרית ונתגיירה'] — נראה שצריכה להמתין שלשה חדשים, כמו אילו באה עתה להינשא לישראל. (עפ"י אגרות משה יז"ד ח"ג קי).

ג. אנוסה ומפונה — לרבי יהודה, צריכות להמתין שלשה חדשים. (וכן נקט שמואל ביבמות לה). ורבי יוסי מתיר ליארס ולינשא מיד.

א. רבנו חננאל (הובא באו"ז תרכז) פסק כרבי יהודה לאסור, וכן דעת הרז"ה (והביאו הרא"ש ביבמות). והרי"ף תמה על דעה זו, וכן דעת הרמב"ם כמותו, לפסוק כרבי יוסי.

ב. שנים שהוחלפו נשותיהן בטעות וכד', אף לרבי יוסי יש להצריך שלשה חדשים, שהרי לא נתהפכו כשאר אשה מזנה. (עפ"י הרי"ף. וע' גם בשו"ת הריב"ש ריו, אודות פילגש החפצה בבנים וידוע שאינה מתהפכת — שנראה שצריכה המתנה אף לרבי יוסי. אך אם לא ידוע, אף על פי שמייוחדת לאדם אחד בכלל מזנה היא ואינה צריכה המתנה לר' יוסי. ע' בשו"ת מהר"ם חלאה כט).

דפים לז — לח

סה. מה דרשו בסוגיא מהמקראות דלהלן?

א. כדי רשעתו.

ב. ולא יהיה אסון — ענוש יענש...

ג. ולא תקחו כפר לנפש ריצח.

ד. ולא תקחו כפר לנוס אל עיר מקלטו.

ה. ולא ריץ לא יכפר לדם אשר שפך בה כי אם בדם שפכו.

ו. ואתה תבער דם הנקי מקרבך.

ז. כל חרם אשר יחרם מן האדם לא יפדה.

ח. עין תחת עין.

א. כדי רשעתו — משום רשעה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום שתי רשעיות. לדברי חכמים, למדים מכאן שאם נתחייב אדם במלקות וממון — לוקה ואינו משלם, וכן אם נתחייב מיתה ומלקות — מת ואינו לוקה (שניידן בחמורה. עתוס'). ולרבי מאיר שאמר לוקה ומשלם (שלמד ממוציא שם רע. מכות ד:), אין למעט אלא מיתה-ומלקות.

לפי הסבר אחד בגמרא במכות (יג, וכן דעת רבינא שם), לדברי רבי ישמעאל אם התרו בו למיתה ולמלקות — לוקה ומת. ורבי פירש שלכל הדעות אינו לוקה אלא אם התרו בו למלקות בלבד, שלרבי ישמעאל לוקה ולרבי עקיבא אינו לוקה, מפני שהוא לאו הניתן לאזהרת מיתה בית דין. וכן הלכה (רמב"ם סנהדרין יח).

ע"ע בבאור דרשת 'כדי רשעתו' — במשך חכמה תצא כה, ב.

ב. ולא יהיה אסון — ענוש יענש... — הא אם יהא אסון, אינו משלם. מכאן שכל המתחייב בנפשו אין משלם ממון.

ג. ולא תקחו כפר לנפש ריצח — אל תקח ממנו ממון ותפטור את הרוצח ממתת בית דין. (ומצות לא-תעשה היא. עפ"י מאיר').

ד. ולא תקחו כפר לנוס אל עיר מקלטו — אל תקח ממון ממנו ותפטור מגלות, (שאינן ללמדו מרוצח במזיד, ולא רוצח במזיד ממנו).

ה. מנין שאם נתערפה עגלה ואחר כך נמצא ההרוג, מנין שאין פוטרים אותו, שנאמר ולא ריץ לא יכפר לדם אשר שפך בה כי אם בדם שפכו.

לפי דעה אחרת למדים מפסוק זה שמביאים עגלה ערופה אעפ"י שעבר יום הכפורים עליה. (עתוס').

ו. מנין למומתים בסייף שהוא מן הצואר, תלמוד לומר ואתה תבער דם הנקי מקרבך — הוקשו כל שופכי דמים לעגלה ערופה, מה להלן מן הצואר אף כאן מן הצואר. [אבל לא בקופיץ וממול עורף כערופת עגלה, שהרי אמרה תורה ואהבת לרעך כמוך — ברור לו מיתה יפה. רב נחמן אמר רבה בר אבוה].

לפי דעה אחת, למדים מואתה תבער שאם נמצא ההורג לאחר שנערפה העגלה אין פוטרים אותו. (עתוס').

ז. כל חרם אשר יחרם מן האדם לא יפדה — מכאן ליוצא ליהרג ואמר אחד 'ערכו עלי' — לא אמר כלום. ודוקא משנגמר דינו אבל לא קודם לכן (מן האדם) — ולא כל האדם).

ולרבי חנניא בן עקיבא שאמר נערך, הוצרך הכתוב ללמד שלא ליטול ממון מן המחויב מיתה, והוצרכנו שני לימודים על כך, אחד לממון ואחד לקנס, שלא נאמר הואיל וקנס חידוש הוא יתחייב לשלם גם אם מחויב מיתה (רב אשי). ולתנא קמא דרבי חנניא אין צריך לימוד מיוחד לקנס אלא הכל נלמד מ'ולא יהיה אסון'. (עתוס' מפני יהושע). ולרבה לפי האמת חייבי קנסות משלמים אעפ"י שמחויבים מיתה).

א. התוס' פרשו שרבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא חולק על תנא דבי חזקיה המקיש מכה אדם ומכה בהמה, ולדבריו הוצרך הכתוב לומר שלא נפטור את הרוצח על ידי ממון כאשר רצח בדרך ירידה, שניתנה שגגתו לכפרה, וכשם שמצינו למומתים בידי שמים שנותנים ממון ונתכפר להם.

ב. לענין דמים, אם אמר על היוצא ליהרג 'דמיו עלי' — פטור, שאין לו דמים. ואם יש לו קונים במציאות (כגון שהוא נוקב מרגליות) — כתב המנחת-חינוך (שנ"י) שלפי מה שנתמעט יוצא ליהרג לענין ערכין, התמעט גם לענין דמים.

ח. עין תחת עין ולא עין ונפש תחת עין. מכאן שהמסמא עיני חברו אין מוציאים את עינו, שמא ימות מכר, אלא משלם ממון. ועוד שמענו ממילא, שהמסמא עין חברו וגם הרגו בדבר אחר, אינו משלם עבור העין אלא מחויב מיתה בלבד.

דף לח

סו. נערה שנתארסה ונתגרשה — האם יש לה קנס?

נערה שנתארסה ונתגרשה — רבי יוסי הגלילי אומר: אין לה קנס (אשר לא ארשה). רבי עקיבא אומר: יש לה קנס וקנסה לעצמה. (ואשר לא ארשה ממעט בפשוטו שאין הקנס שייך לאב אלא לזו שלא אורסה. וגם דרש מזה רע"ק גזרה שוה אונס ומפתה. ערש"י ד"ה לא אתיא; תורא"ש). כן היא דעת תנא דמתניתין אליבא דרבי עקיבא [ובשיטה זו הלך רבי אלעזר תלמידו (להלן מ.)], ולכן פטר את המפתה נערה שנתארסה ונתגרשה שהואיל וקנסה לעצמה הרי מחלה לו]. ואילו תנא דברייתא נקט בדעתו שקנסה לאביה [והכתוב ממעט ארוסה שאין לה קנס, מפני שחייב סקילה].

הלכה כרבי עקיבא דמתניתין. רמב"ם נערה בתולה ב, טז; תוס' לט. ועוד). וכתב הרמב"ם (שם): דוקא קנסה לעצמה, אבל בושת ופגם שייך לאביה, שהרי לא יצאה מרשותו לשאר דברים. (וכן כתב הר"י בן מגאש, בתשובה צח. וכן דעת הר"ן). אבל התוס' והרא"ש (בפסקיו ובתוספותיו) חלקו וכתבו שהוקשו תשלומי בושת ופגם לקנס הלכך גם הם לעצמה.

דפים לח — לט

סו. א. בא עליה ומתה — האם משלם קנס? האם יש 'בגר' בקבר?
ב. בא עליה ונתארסה, בא עליה ונישאת, בא עליה ובגרה — מהו?

א. בא עליה ומתה (קודם העמדה בדין. רמב"ם; ריטב"א ועוד) — לדברי אב"י פטור. (ונתן... לאבי הנערך — ולא לאבי מתה). לרביא — לפי לשון אחת היה פשוט לו שהוא חייב אלא שנסתפק אם מתה בנערוהה עד שלא עמדה בדין והגיע זמן בגרותה בקבר — האם נחשב בגר ופקעה זכות האב, אם לאו. ולפי מר בר רב אשי

אבל כשדנים באופן כללי אין מקום לחזקה זו, שהרי כמה גנבים יש בעולם. והיא היא הסברא שאמרו בסוגיתנו: בשלמא התם שכיחי פרוצים בעולם, ובודאי מצאה עם מי לזנות, אבל כאן הלא אנו צריכים לדון על שטר זה שהעדים חתומים עליו, האם חתמו בשקר אם לאו, וכיון שאנו דנים על אנשים פרטיים, אף על פי שהוא עצמו הוחזק בכך שחזר אחר זיוף, כל ישראל מי הוחזקו — ודאי אין להחזיק אנשים מסויימים [אלו שחתמו עליהם לפנינו] שחתמו בשקר. ומתריץ, אכן אין אנו חושדים אותם כלל, אלא חושדים רק בבעל השטר שהוא בעצמו זיף. (עפ"י חדושי הגר"ר בנגיס ח"ב כו,ו; אילת השחר).

'אמר רבי יוחנן: רבי יהודה ורבי דוסא אמרו דבר אחד...' — כסגנון הזה מצאנוהו לרבי יוחנן בכמה מקומות: שבת צד. פסחים פב: יבמות נא: ב"ק סט. ב"מ מז: סנהדרין ד. זבחים יא. (וע"ש ב'אור הישר'); מנחות נז: חולין נח: עה. קכד: בכורות כב. וכן דרכו של רבי יוחנן בהרבה מקומות לבאר מחלוקת תנאים בדרך 'שניהן' (ושלשתן) מקרא אחד דרשו... — ע' במצוין בראש השנה ת: (חוברת קלה) ובב"ב עה (חוברת לג).

'שבויה שנשבת הרי היא בקדושתה אפילו בת עשר שנים' — שהוא זמן גדלות מסוים לענין ביאה, כשנכנסה הקטנה לשנתה העשירית (ע' קדושין פא: 'הגדילו זה ישן בכסותו... — תינוקת בת תשע שנים ויום אחד'). וגם דרך חז"ל לנקוט מספר עשר על הפלגה, והוא הדין ליותר. וכך גם לשון המקרא, לא יבא ממזר בקהל ה' גם דור עשירי... והיינו עד עולם. (רש"ש. עוד בענין 'דור עשירי' — ע' במובא ביבמות עה).

*

'על הגיורת ועל השבויה ועל השפחה שנפרו ושנתגיירו ושנתחררו...' — פתח בלשון יחיד וסיים בלשון רבים, והיה לו לומר 'שנפדית ושנתגיירה ושנתחררה', שהרי כל אחת מהם צריכה תקנה לעצמה ואינן שייכות זו לזו — אלא תלה התנא את הקלקלה בגופן בלבד, בלשון יחיד. והכריז את תקנתם לגוף ולנפש יחד, 'שנפרו...' — הגוף והנפש. וכמו שנאמר אשר פדית ממצרים גוי ואלהיו — הגוף והנשמה. (עפ"י עשרה מאמרות לרמ"ע מפאנו, 'אם כל חי' ח)

דף לז

(ע"ב) 'ואהבת לרעך כמוך — ברור לו מיתה יפה' — זו לשון הרמ"ה ('יד רמה' סנהדרין נב: הביאו בשיטה מקובצת, ע"ש): 'וכל היכא דכתיב 'רעך' משמע ישראל, ואפילו רשע שנתחייב מיתה אתה חייב לחזור אחר זכותו לברור לו מיתה יפה. ויש לפרש 'ואהבת לרעך' לשון רעים שבך שנתחייבו מיתה — ברור להם מיתה יפה.'

(יש לברר דבריו, הלא אמרו (פסחים קיג: ועוד) שמותר ואף מצוה לשנוא רשע, הרי שאינו בכלל 'ואהבת לרעך'? וצריך לומר שאף שמצוה לשנאותו מצד הרע שבו, מצוה לאהבו גם כן, ואף הוא בכלל 'ואהבת לרעך כמוך', וכפי שכתב בעל התניא, זו לשונו (פרק 'לב'): 'גם המקורבים אליו והוכיחם ולא שבו מעוונותיהם, שמצוה לשנאותם, מצוה לאהבם גם כן, ושתייהן הן אמת, שנאה מצד הרע שבהם, ואהבה מצד בחינת הטוב הגנוז שבהם, שהוא ניצוץ אלקות שבתוכם'. וכן כתב בספר 'תומר דבורה' (לרמ"ק. סוף פרק ב): 'ירגיל עצמו להכניס אהבת בני אדם בלבו. ואפילו הרשעים'. וכן כתבו עוד כמה גדולים בספריהם (ע' 'פנים יפות' לבעל ההפלאה — קדושים; חכם הרזים, עמ' נח — מר"פ מקוריץ; רסיסי לילה (מח, עמ' 102). וע"ע: מצות הלבבות (לר"מ ליכטשטיין) ב,יח). [ואפשר שגם הסמ"ק שכתב (יז) שהעובר עבירה אינו בכלל 'ואהבת', אינו

חולק על הדעות האמורות, שאפשר כוונתו שאין להראות לו גילויי אהבה ככל ישראל. ולעולם את הטוב שבו מצוה לאהוב] וע"ע בענין שנאת הרשע והאפיקורס, במובא בפסחים ק"ג — חוברת קכג).

לפי שמצינו למומתים בידי שמים שנותנין ממון ומתכפר להן... יכול אף בידי אדם כן... ואין לי אלא מיתות חמורות... — פירש הפני-יהושע: לא באו ללמוד במה-מצינו מיתה בידי אדם מיתה בידי שמים, שאין ללמוד זה מזה (וכמו שתמהו התוס'), אלא גילוי מלתא בעלמא הוא, שמצינו ששייך חיוב ממון הניתן ליורשים בשביל אדם שנהרג ואף במקום ששייכת מיתה בידי שמים על בעלי השור הנהרג, ואם כן כיון שהוצרך הכתוב לא תקחו כפר לנפש רצח להוציא מסברא זו ברצח, יש מקום להעמיד הכתוב הזה באופן שאין לו כפרה בשגגה, אבל לא במיתה קלה שניתנה שגגתה לכפרה — לכך צריך לימוד מיוחד שאין לו פטור על ידי ממון.

ע' בספר מנחת שלמה (ח"א ז) שהאריך להוכיח שלפי האמת אין חיוב בפועל של מיתה בידי שמים למי שהרג שורו אדם, אלא התורה המירה ועקרה את ענשו מיתה לממון. והעיר על זה מסוגיתנו (ומשאר מקומות), שלפי ההנחה האמורה אין מובן כיצד היה אפשר ללמוד פדיון בממון למיתה בידי אדם, הלא כאן התורה היא שהחליפה ועקרה עונש מיתה, וכיצד נוכל לומר כן מעצמנו גם על מומתים בידי אדם. וצדד שאכן אילו היינו אומרים ששייכת כפרה גם בחייבי מיתה, היינו מפרשים כפשוטו, שהכופר שאמרה תורה אינו אלא פדיון, ועיקר חיובו הוא מיתה. רק לפי האמת שאין פדיון במיתה, הרי אנו מפרשים גם שם שעונש מיתה נעקר מכל וכל.

ולפי זה יש לישב קושית הגרעק"א שלא מצינו כופר אלא בשור שהרג ולא בשאר מיתות בידי שמים, ע"ש. אך להנ"ל יש לומר שלפי הסלקא-דעתין אכן היה זה גילוי לכל חייבי מיתות שייפטרו בממון, ורק לפי האמת שאין כאן פדיון אלא עקירת העונש, לא נאמר דין זה אלא בשור שהרג).

דף לח

נערה שנתארסה ונתגרשה... — ע' בספר משך חכמה (תצא. כב, כח) באור רחב במחלוקת רבי עקיבא ורבי יוסי הגלילי.

אמר לך רבי עקיבא האי לא ארשה מיבעי ליה לכדתניא... — יש לדקדק מה מביא ראייה מהברייתא לתנא דמתניתין, והלא לתנא דמתני' ממעט רבי עקיבא מאשר לא ארשה שקנסה לעצמה, ואם כן הכתוב אינו מיותר לדרשה [ואמנם יתכן שלמד גזרה שוה אעפ"י שהכתוב אינו מופנה, כי אין להשיב, כדברי רש"י (בע"ב ד"ה לא אתיא), אך מכל מקום הוצרך הכתוב לפשוטו], ואם כן עדיין יש להקשות מדוע לא נמעטנה מקנס לגמרי, כמו בוגרת ובעולה.

ויש לומר שכוונת הגמרא לומר כשם שלתנא דברייתא על כרחך יש חילוק בין בעולה ובוגרת לנתארסה ונתגרשה, משום שזו לא נשתנה גופה, כך מאותו הטעם עצמו יש לומר שרבי עקיבא דמתניתין אינו ממעט נתארסה ונתגרשה לגמרי מקנס אלא רק שאין קנסה לאביה. (עפ"י קרני ראם. וע"ע בתורא"ש).

מאי חזית דאשר לא ארשה לגזרה שוה ובתולה למעוטי בעולה, אימא בתולה לגזירה שוה... — אף על פי שאין אדם דן גזרה שוה אם לא קיבלה מרבו — זהו כשלא קיבלה כלל, אבל רוב הגזרות-שוות שבתלמוד היו מקובלים שיש לדון כאן גזרה שוה אלא שלא היו מקובלים המלים של הג"ש. [ולכן צריך הפנאה מצד אחד או משני צדדים, שלא כגזרה-שוה שגם המלים מקובלות, אין צריך הפנאה]. (עפ"י ריטב"א כאן ובב"מ מא:).